

умінь і навичок учнів 7-8 класів дозволив дійти висновку, що багато учнів, яких стимулюють до іншомовного ситуативного спілкування, не мають достатнього досвіду в подібному спілкуванні.

Враховуючи презентовані вище концепти, нами було підготовлено зміст тематичних комунікативних завдань для закладів загальної середньої освіти як засобів інтегрованого формування в учнів механізмів ситуативно спрямованого іншомовного спілкування відповідно до передбачених чинною модельною програмою сфер і тем (Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, 2021) та успішно апробовано у шкільній практиці технологію формування ключових компетентностей засобами мовленнєвих ситуацій. Для забезпечення ефективності навчання іншомовного спілкування нами було удосконалено методики використання мовленнєвих ситуацій; технології ситуативно компетентно орієнтованого навчання іноземних мов; визначено й охарактеризовано методичні функції мовленнєвих ситуацій як важливих засобів формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності, запропоновано технологію компетентно орієнтованого навчання іншомовного спілкування учнів закладів загальної середньої освіти засобами мовленнєвих ситуацій, окреслено та обґрунтовано її етапи та запропоновану систему комунікативних дій, що мають виконувати учні у процесі її реалізації.

За результатами проведеного дослідження було доведено ефективність запропонованої технології у навчальному процесі, а саме: учні ґрунтовніше оволодівали тематичними лексичними одиницями в межах змісту ключових компетентностей, які передбачалося сформулювати; їх висловлювання стали цілісними та логічно структурованими та містили мовленнєві зразки оцінних суджень, узагальнень і висновків.

Отже, використання мовленнєвих ситуацій у процесі навчання іншомовного спілкування у межах відповідної тематики дає змогу наблизити навчальні дії учнів до реальних умов мовленнєвої взаємодії з представниками інших мов і культур та дотримуватися відповідної комунікативної поведінки у спілкуванні з ними.

Автентичні аудіодокументи як матеріал до аудіювання з французької мови учнів гімназії

*Ф.В. Довбищенко,
доктор філософії,
провідний науковий співробітник
відділу навчання іноземних мов
Інституту педагогіки НАПН України*

Метою навчання аудіювання є розвиток в учнів гімназії навичок та вмінь, пов'язаних із розумінням на слух аудитивних текстів та усного мовлення. Рівень розуміння на слух аудитивного тексту залежить від загального рівня мовної компетенції, на якому перебуває учень у рамках, заданих навчальною програмою.

Так, учні можуть оволодівати змістом аудитивного матеріалу на трьох рівнях: розуміння окремих слів чи фраз, часткове розуміння тексту, повне розуміння тексту.

Серед засобів, які сприяють розвитку в учнів навичок сприйняття та розуміння аудіотексту, виділяють вправи, спрямовані на формування фонетичної, граматичної та лексичної компетентності. Перший – фонетичний – компонент розуміння аудіотексту набуває особливої ваги для уроку іноземної мови в гімназії з таких причин:

1. Вікові особливості учнів гімназії передбачають, що період у віці дитини, найбільш сприятливий для адаптивного засвоєння нею фонетичних особливостей іншомовних мовних одиниць, уже минув (найбільш сприятливий вік для такого швидкого опанування новими лексичними одиницями через засвоєння їх на слух – до 9 років). У підлітковому та юнацькому віці пам'ять учнів уже набагато менш гнучка для запам'ятовування як нового мовного матеріалу, так і для адаптації до вимови носіїв іноземної мови. Тому конструювання аудіотекстів та вправ з аудіювання повинне враховувати потребу квантування слухової інформації та її градування за складністю сприйняття та осмислення учнями.

2. Учні гімназії переважно вже довгий час перебувають у сталому, найчастіше замкненому рідномовному комунікативному середовищі й можуть мимоволі переносити у своїй свідомості уявлення про спосіб вимови тих чи інших звуків і слів рідної мови на мову іноземну. Говоріння та аудіювання перебувають у нерозривному зв'язку саме з причини необхідності повного занурення учнів у іншомовне комунікативне середовище.

3. Таким чином, придатним матеріалом для аудіювання французькою мовою учнів гімназії є автентичні франкомовні аудіодокументи, складність яких обумовлена навчальною програмою. Застосування з навчальною метою неавтентичних франкомовних аудіодокументів вважаємо недоцільним. Натомість, об'єктивно постає потреба залучення до українських підручників для учнів гімназій автентичного франкомовного аудіоматеріалу, де темп мовлення та рівень складності розуміння пристосований до відповідного рівня вивчення мови за CECR (Cadre Européen Commun de Références).